

Permacultuur in mijn moestuin

Bij het kweken van groenten en fruit kan je ervoor kiezen om dit te doen met 'biologisch tuinieren' in je achterhoofd of om het volgens de principes van permacultuur te doen. Maar is wel of niet kiezen voor permacultuur wel een faire keuze?

AUTEUR & FOTO'S ANN SUETENS

Ann Suetens geeft lessen praktische permacultuur en ontwerpt eetbare tuinen. lamaitresseduvert.be

Hoe het allemaal begon

Interesse in het kweken van mijn eigen groenten en fruit had ik al van kindsbeen af, maar aangezien mijn ouders niet echt een moestuin hielden, bleven mijn kinderlijke pogingen om groenten te kweken redelijk rudimentair. Ik had echter het vaste voornemen om onmiddellijk met een moestuin te starten van zodra ik zelf een tuin zou hebben. Dat deden we dan ook toen ons gezin zich vestigde in een klein Waals dorpje.

Dat ik geen pesticiden, herbiciden of andere gifstoffen zou gebruiken, stond als een paal boven water. Het moest zo natuurlijk mogelijk zijn en het enige wat ik dan kende was 'biologisch tuinieren'. Met verwoede pogingen leerde ik jaar na jaar uit mijn eigen fouten. De grootste fout daarbij was misschien wel dat ik te weinig tijd nam om te lezen en cursussen te volgen. Zo ook

bij mijn eerste kennismakingen met permacultuur. Ik hoorde namelijk dat je niet meer behoefde te spitten, maar dat je karton kon gebruiken. Spitten vond ik enorm zwaar, dus alles bedekken, daar was ik onmiddellijk voor gewonnen. Nu, het resultaat van enkel karton zonder mulch, kan eenieder zich wel voorstellen. Dit alles had ik dus beter veel sneller grondig uitgezocht. Ik merkte, eens ik volop begon te mulchen, hoe gemakkelijk ik de ongewenste planten kon weren uit de moestuinbedden.

Echte kennismaking

Toen ik eindelijk echt kennismaakte met permacultuur, begreep ik meteen dat dit was waar ik al zo lang naar op zoek was. Het gehele plaatje klopte en het sloot volledig aan bij de manier waarop ik mijn leven wou leiden: van zoveel mogelijk zelf groenten kweken, over natuurlijke (op)voeding voor mijn kinderen (borstvoeding ...) en een visie met respect voor de natuur. Dat respect voor de natuur uit zich sindsdien in de manier waarop ik moestuinier. Observeren, mulchen, vaste paden en

bedden, aantrekken van natuurlijke vijanden, werken vanuit een ontwerp en vanuit gelaagdheid en zoveel meer, maakt nu deel uit van hoe ik voedsel voor mezelf en mijn gezin kweek.

De eerste verschillen

Vaak krijg ik de vraag waarom ik niet gewoon biologisch tuinier. Ik vind biologisch moestuinieren een van de moeilijkste dingen om te laten slagen. Je beslist om geen bestrijdingsmiddelen te gebruiken, maar hebt vaak wel volop last van plaaginsecten, schimmels en dergelijke. Ik herinner me de eerste jaren waarbij slakken genadeloos al mijn courgetteplantjes opsmulden, keer op keer. Het was dan ook heel moeilijk om groenten te kweken. Natuurlijk lukt het sommige biologische tuiniers op deze manier ook, maar vaak zie je dat ze oneindig veel werk steken in het kweken van die groenten. Ze gaan avond na avond op slakkenjacht en moeten dit altijd blijven doen, want ze geven de natuurlijke vijanden van slakken geen plaats in hun tuin. Je ziet dan soms

wel heel mooie oogsten, met grote mooie vruchten en groenten, maar kwantiteit zegt niet altijd iets over kwaliteit. Wat permacultuur mij ook leerde was dat een plant die wordt blootgesteld aan plaagdieren, daardoor afweerstoffen ontwikkelt. Als wij die planten eten, krijgen wij die voor ons noodzakelijke stoffen mee binnen. De perfect uitziende groenten en fruit zijn dus gewoon veel minder voedzaam. Het idee dat de groenten die we kweken, niet perfect hoeven te zijn en dat ook wij dat niet moeten zijn, vind ik een enorme verademing. Iets wat voor mij als een gemis aanvoelt als je 'enkel biologische groenten kweekt' is dat je op die manier enkel groenten als voedsel ziet en veel andere wilde planten enkel als onkruid, terwijl net daar veel gezonde en ook lekkere planten bij zijn.

Een andere visie

Wat een permacultuuraanpak eveneens extra mooi maakt voor mij, is dat je niet alleen dingen wil nemen uit je tuin en omgeving, maar ook dingen wil teruggeven, al was het maar de verwondering en dankbaarheid dat alles groeit en bloeit en ons kan voeden. Door volop te mulchen, door een gesloten kringloop te proberen creëren in je tuin geef je ook telkens iets terug van wat je gebruikt hebt. Ook een composttoilet wordt dan een logische en geen extreem alternatieve gedachte. De laatste maanden lees je heel veel over het wegsnijten van voedseloverschotten. En ja, er blijft al eens iets staan in mijn tuin dat niet op het juiste moment geoogst wordt. Vroeger voelde ik me dan erg schuldig hierover, maar dit betekent echter helemaal niet dat het dan echt weggesmeten is. Je moet gewoon je blik veranderen. Een doorschietende plant levert mooie bloemen en zaden op en trekt op zijn beurt weer andere dieren aan. Ik heb natuurlijk nog wel eens tegenslag met slakkenvraat, zoals tijdens de maanden nadat ik mijn trouwe vriend de slakkenverslinder ('mijn' egel) dood terugvond in de tuin. Maar ik weet dat er schuilplaats genoeg is voor een nieuwe egel en dat ik niet alleen op egels moet rekenen om een slakkenteveel aan te pakken.

Nog steeds onderweg

Alhoewel permacultuur véél meer is dan een manier van moestuinieren, vind ik het – voor zij die dit graag doen – een essentieel onderdeel. Een onderdeel dat het leven zoveel mooier maakt. Waren het de praktische voordelen van niet spitten die me in het begin de juiste weg toonden, dan is het nu veel meer het totaalplaatje dat telt. Die omschakeling naar permacultuur voelde heel natuurlijk aan, wat niet wil zeggen dat ik niets meer kan leren. Stap voor stap heb ik mijn werkwijze aangepast en ik heb nog volop plannen om mijn systeem te verbeteren.

